

her traadte til i den Udstrækning, hvori den gør det, vilde Forholdet være endnu betydelig vanskeligere, end det er.

Spørgsmaalet er, som sagt, oppe, det drøftes i saa godt som alle civiliserede Lande, men Uenigheden drejer sig om, hvorledes man bedst løser det praktisk. Forslagsstillerne af det foreliggende Forslag mene jo, at Sagen bør ordnes blot og bart som et Forsørgelsesspørgsmaal, og det er det nemmeste at sige, at det offentlige, Stat og Kommune, her skal anvende saa og saa mange Millioner om Aaret til dette Formaalets Opnaaelse. Men fra anden Side mener man, og efter min Opfattelse med Rette, at dette Spørgsmaal væsentligst bør løses som et Forsikringspørgsmaal og ikke som et blot og bart Understøttelsesspørgsmaal. Det eneste Land i Verden, der er paa Vej til at løse dette Spørgsmaal praktisk, er Tyskland, og der er man inde paa den Vej, at man vil løse det som et Forsikringspørgsmaal, og at kun i anden Række, hvor det er umuligt at løse det saaledes, maa det løses som et Forsørgelsesspørgsmaal.

Det er jo ikke saadan at løbe til med et Pennestrøg at ordne et saadant Forhold. Men jeg er overbevist om, at Spørgsmaalet vil blive drøftet omhyggeligt baade i Folketinget og i det Udvalg, der antagelig vil blive nedsat om denne Sag. Og Sagen vil sikkert ogsaa blive paaagtet af Regeringen i Fremtiden. Vi mangle her Oplysning om, hvilke finansielle Følger et saadant Forslag vil have, og vi savne i Øjeblikket en paalidelig Statistik til Vejledning ved Spørgsmaalets Afgørelse. Den Enkestatistik, vi have, er 8—9 Aar gammel. Saa vidt jeg husker, stammer den fra 1901. Ved den Undersøgelse, der da blev foretaget, viste det sig, at der var ca. 100,000 Enker her i Landet, og dertil kom ca. 5,000 fraskilte og fraseparerede Hustruer, der maatte ligestilles med Enker, idet de havde mistet deres Forsørger. Af disse 105,000 Enker forsørgedes henvend 10,000 af andre, og disse fandtes i alle Samfundsklasser, men særlig i de bedre stillede Klasser. Tilbage blev der ca. 96,000, og det kan maaske have en vis Interesse at høre, hvorledes disse Enker fandtes fordelt i de forskellige Samfundslag. Under Landbruget fandtes 14,526 Enker, deraf 8,359 under 60 Aar og 6,167 over 60 Aar. Under Haandværk og Industri fandtes 12,303 Enker, hvoraf 9,176 var under 60 og 3,127 over 60. Under Handel og Samfærdsel var der 5,791 Enker, hvoraf 4,214 var under og 1,577 over

60 Aar. Under Tyende og anden underordnet Virksomhed var der 8,502 Enker, hvoraf 6,082 var under og 2,420 over 60 Aar. Af offentlig understøttede Enker fandtes der 18,204, hvoraf 1,784 var under 60 Aar og 16,420 over 60 Aar. Af Enker, der levede af deres Midler, fandtes der ikke mindre end 31,826, hvoraf 6,756 var under 60 Aar og 25,070 over 60 Aar. Uden opgivet Erhverv fandtes 3,001 Enker, hvoraf 1,294 var under og 1,707 over 60 Aar. Under immateriel Virksomhed fandtes 1,529, hvoraf 1,129 under 60 Aar og 400 over 60.

Spørger man nu om, hvorledes de blev forsørgede under disse forskellige Klasser, viser det sig, at af Enker indenfor Gaardmandsklassen fandtes der 4,771, 1,000 i Parcellisternes Klasse, 5,500 i Husmandsklassen og 1,567 indenfor Indsidderklassen; af disse sidste var de fleste indenfor det offentlige Fattigvæsen. Det er jo en Selvfølge, at denne Klasse stærkest rekruterer det offentlige Fattigvæsen. Af de Enker, der var opførte under Industri og Haandværk, blev 10,000 beskæftigede ved Beklædnings- og Tekstilindustrien, ca. 450 tjente deres Føde som Cigararbejdere, 1,692 levede af Vask og Strykning, 5,624 havde deres Erhverv som Syersker eller Indehavere af Systuer, 1,776 fandtes i Spinderier og Væverier under Tekstilindustrien. Under Handel og Samfærdsel finder man Enkerne særlig beskæftigede i Varehandel. En hel Række af Enker var Indehavere af Garn- og Traadhandel og Brød- og Fiskehandel, Grønt- og Blomsterhandel eller i Stillinger under Brugsforeningerne. Denne Smaahandel beskæftigede 830 Enker. Et lignende Antal holdt Pensionater. Næsten Halvdelen af alle Landets Pensionater holdtes af Enker, henvend 800 sad inde med Gæstgiverier og Værts-husholderi eller var Kogekoner og deslige. En særlig heldig Gruppe, 120, havde opnaaet Lotterikollektioner og sad som saadanne paa den grønne Gren. Af de 8,500 under Tyendeklassen hørende Enker var Halvdelen beskæftiget som Rengøringskoner og Resten som Bude, Portnersker eller Daglejersker. Af de af det offentlige understøttede var henvend 2,000 Enker i Fattiganstalter og henvend 300 i Abnormanstalter. En Trediedel af samtlige Enker fandtes opført blandt dem, der levede af egne Midler. Heraf var 3,827 Pensionister (Enker efter Embeds- og Bestillingsmænd) og 10,386 Aftægtsfolk. 4,064 levede af Indtægter, som de erholdt af milde Stiftelser eller Legater, og kun 12,243 levede